

[Urzulas Ērensbergeras **recenzija par pirmizrādi 2016. gada 26. februārī**]

„Viva Verdi” ir 2016. gada moto Rīgas Operas festivālam, ar kuru Latvijas Nacionālā opera, atbilstoši tradīcijai, jūnijā noslēgs sezonu, piedāvājot starptautiskajai operas publikai interesantu iespēju koncentrētā veidā iepazīt veiksmīgākos iestudējumus. Šī gada festivāls tāad būs veltīts komponistam no Buseto, kurš Rīgas operas intensīvajā repertuārā ieņem ļoti nozīmīgu vietu. Izskanēs ne tikai „Rigoletto”, „Traviata”, „Aīda” un „Trubadūrs”, bet arī pirmizrādes publikas jūsmīgi novērtētais „Makbets”, kas vismaz muzikālajā aspektā ar attiecīgo sastāvu garantēs teicamu īstenojumu. Pirmām kārtām jāmin **Mārtiņš Ozoliņš**, Latvijas Nacionālās operas galvenais diriģents, kurš acīmredzot spēj turpināt nozīmīgo latviešu diriģentu Marisa Jansona un Andra Nelsona tradīciju. Verdi partitūra viņa interpretācijā bija ar daudzām šķautnēm, kuru amplitūda sniedzās no gaisīga viegluma līdz dramatiskai spriedzei, no jūtīga miniatūrisma līdz precīzam ritma akcentējumam. Ne vienmēr viņš spēja pretoties kārdinājumam pieaudzēt skanējuma masu tiktāl, ka dažu dziedoņu balsis tika *apraktas zem skaņu tepīķa*, tomēr tā bija vienīgā iebilde pret šo citādā ziņā priekšzīmīgo interpretāciju un ieceres apzinīgi īstenojošo Latvijas Nacionālās operas orķestri, kurā ir lieliski mūziķi – īpaši koka pūšamo instrumentu grupā.

Rakstot par baltkrievu baritonu **Vladislavu Suļimski** titullomā, tāpat būtu jāizsaka jūsmas vispārākā pakāpe. Skaidri fokusētā un zeltaini metāliskā atraktīvā balss ar reģistru perfekto pārvaldījumu un priekšzīmīgo legato kultūru ļauj viņu uzskatīt par augstākās raudzes meistarū Verdi jomā. Suverēnā tehnika ļāva radīt noslīpētu un personības spēkā pārlicinošu interpretāciju, kas dziedājumā „Pietà, rispetto, amore” aizkustinoši rezumēja varoņa dzīves apnikumu. **Tatjana Melņičenko**, kuras apjomīgais un spožais soprāns pat visintensīvākajos brīžos nekļuva nepatīkams, vokālajā ziņā bija tēsta no stipri raupjāka koka nekā viņas skatuves vīrs – un galvenokārt izcēla partijas dramatiskos aspektus. Lielākoties tas pārlicināja, tomēr dažkārt neprecīzās koloratūras un *īsā elpa* kopiespaidu nedaudz vājināja. **Sergejs Poļakovs**, neraugoties uz atraktīvo tembru, Makdafa partiju pievārēja ar zināmu piepūli. Rīgas operas ansamblim par labu runā apstākļi, ka **Romāns Poļisadovs** ar lieliski ērgelisko basu Banko lomā un **Raimonds Bramanis** ar savu dzidro tenoru Malkolma lomā bez piepūles varēja līdzināties krievu viesiem. Atsevišķas pieminēšanas vērts ir izteikti viendabīgais un skaisti skanošais koris (galvenais kormeistars **Aigars Meri**).

Režisors **Viesturs Meikšāns** izrādes bukletā sniedz informāciju, ka iestudējuma darbība noris mūsdienās, tomēr šķita, ka inscenējums pārsvarā būvēts uz sirreālu elementu bāzes. Skatuviskās darbības fonu (scenogrāfs **Reinis Suhanovs**) veido koki un krūmi, kuru priekšplānā izgaismots mauriņa fragments ar vakara gaitā ne reizes nenodarbinātu zāles pļāvēju. Svarīgākais scenogrāfijas elements tomēr bija rāmis ar projekcijas ekrānu, uz kura varēja skatīt nofilmētas cīņu un dabas ainas (video mākslinieks **-8**) ar ne vienmēr skaidri nolasāmu iesaisti izrādes darbībā. Paņēmiens, kurā iepriekš nofilmētas personas pēkšņi iznāca no rāmja, respektīvi, it kā tieši no video, sākumā bija pārsteidzošs, tomēr vakara gaitā pārmērīgi daudz lietots. Šad un tad rāmis pārtapa dažādās telpās, piemēram, kafetērijā, kurā tika nogalināts Banko - vai arī veidoja kulisi parādību skatam, kas konkrētajā gadījumā bija ar skrituļdēli braucoši bērni. **MAREUNROL'S** veidotajos kostīmos nebija uztverama darbības laika un vietas konkretizācija. Tieši kādi impulsi Makbetam liek kļūt par slepkavu, vai viņš mēģina kāpt pa politiskās, militārās vai kādas citas karjeras kāpnēm – jeb varbūt viņš ir spējis kļūt tikai par vietējās mazdārziņu apvienības vadītāju, paliek neskaidrs. Tas, ka noslēgumā koristi uznāca, atbilstoši libreta norādēm, nesot zarus, lai radītu Birnemas meža iespaidu, bet Makbets no kofera beidzot izpakoja valdnieka kroni, bija tikpat vēlīni cik negaidīti. Skaistajā zaļgani-zeltainajā teātra zālē publika bija pirmizrādes noskaņās līdz pašām izrādes beigām, dāvājot dziedoņiem, diriģentam un, nedaudz mazākā mērā, arī inscenējuma radošajai komandai ilgstošus aplausus.

Tulkojis M.Č.